

Plán rozvoja prioritného okresu

Bardejov

platný a účinný na obdobie

od roku 2026 do roku 2028

Prerokovaný riadiacim výborom prioritného okresu dňa: 26. 08. 2026

Schválený Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky dňa: 08. 09. 2026

Obsah

Úvod	3
1. Analýza hospodárskeho, sociálneho a demografického stavu okresu	4
1.1. Analýza sociálno-ekonomickej oblasti	5
1.2. Analýza demografického stavu	9
1.3. Analýza prístupu k verejnej infraštruktúre a základným službám	12
1.4. Zhrnutie kľúčových problémov a rozvojových potrieb	15
2. Impulzy k vypracovaniu plánu rozvoja	19
3. Návrh aktivít a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia plánu rozvoja	20
3.1. Súlad so strategickými dokumentmi	20
3.2. Zdôvodnenie výberu aktivít plánu rozvoja	20
3.3. Aktivity plánu rozvoja	21
4. Merateľné ukazovatele plánu rozvoja	22
5. Očakávané výsledky, monitorovanie a hodnotenie dosiahnutého pokroku	23
5.1. Časový harmonogram realizácie plánu rozvoja	23
5.2. Možnosti financovania plánu rozvoja	23
5.3. Gestori a spôsob monitorovania	23
5.4. Časový harmonogram odovzdávania monitorovacích správ	23
6. Prílohy	23

Úvod

Plán rozvoja prioritného okresu Bardejov (ďalej len „*plán rozvoja*“) je strednodobý strategický dokument vypracovaný v súlade s ustanovením § 2 písm. d) v spojení s § 4 a nasl. zákona č. 271/2025 Z. z. o podpore prioritných okresov (ďalej len „*zákon o prioritných okresoch*“) a na základe metodického usmernenia vydaného Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „*MIRRI SR*“).

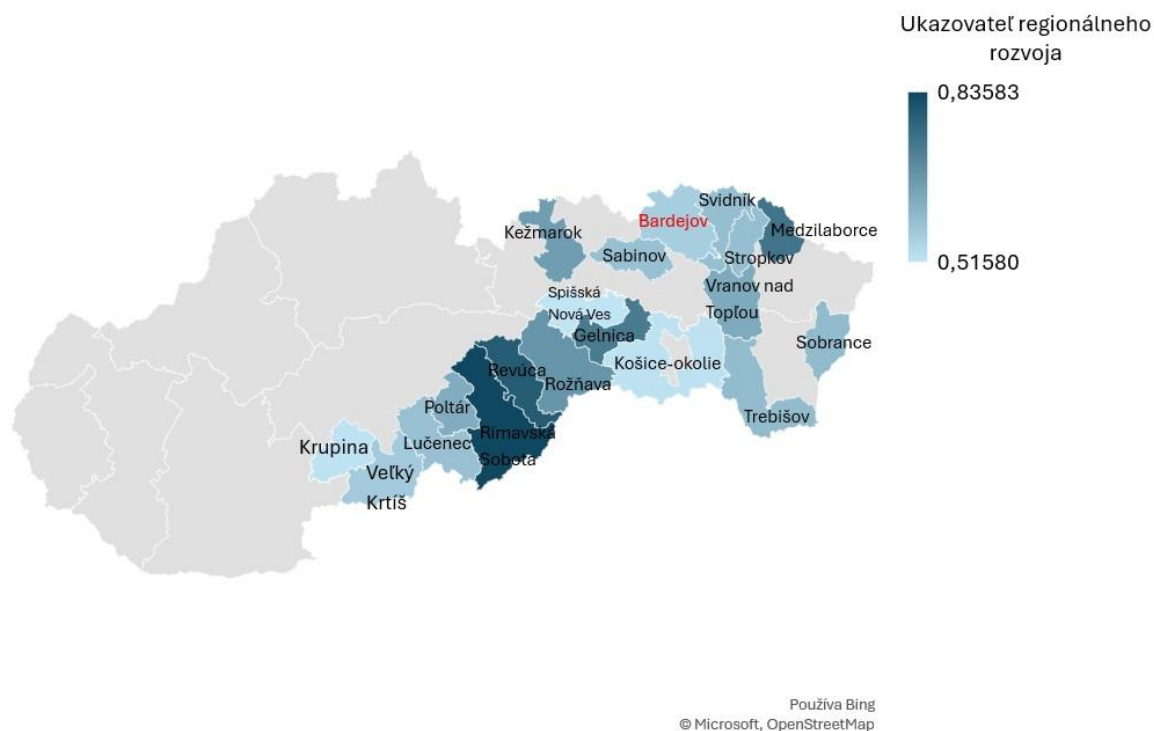
Hlavným cieľom plánu rozvoja je prostredníctvom komplexných štrukturálnych opatrení a aktivít zameraných na hospodársky, sociálny, environmentálny rozvoj prioritného okresu, systémovú tvorbu rozvoja regiónu, rozvoj konkurencieschopnej hospodárskej činnosti a súvisiacej zamestnanosti, na zlepšovanie sociálno-ekonomického, environmentálneho a demografického vývoja, motivujúceho prostredia pre zotrvanie v okrese alebo návrat do neho, prístup k verejnej infraštruktúre a základným službám prioritného okresu, zlepšovať hodnoty ukazovateľa regionálneho rozvoja¹ (ďalej len „*URR*“), zvyšovať kvalitu života obyvateľov a znižovať regionálne disparity v rámci prioritného okresu ako aj medzi okresmi navzájom.

Plán rozvoja vychádza z analýzy potrieb a potenciálu prioritného okresu a je výsledkom participatívneho procesu zástupcov prioritného okresu a MIRRI SR, založenom na objektívnych analytických ukazovateľoch, potrebách regionálnych subjektov a dopyte obyvateľov či návštevníkov prioritného okresu.

¹ Podľa § 2 písm. c) zákona o prioritných okresoch sa ukazovateľom regionálneho rozvoja rozumie kompozitný ukazovateľ, ktorým sa hodnotí miera regionálneho rozvoja okresu na základe čiastkových ukazovateľov a špecifických ukazovateľov okresu v sociálno-ekonomickej oblasti, demografickom stave a v prístupe k verejnej infraštruktúre a základným službám.

1. Analýza hospodárskeho, sociálneho a demografického stavu okresu

Mapa prioritných okresov podľa URR

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

Mapa znázorňuje všetkých 19 okresov, ktoré sú podľa zákona o prioritných okresoch a vyhlášky MIRRI SR č. 274/2025 Z. z. o počte prioritných okresov, o výpočte ukazovateľa regionálneho rozvoja a zverejňovaných údajoch v oblasti prioritných okresov (ďalej len „vyhláška“) od 1. januára 2026 zaradené medzi prioritné okresy.

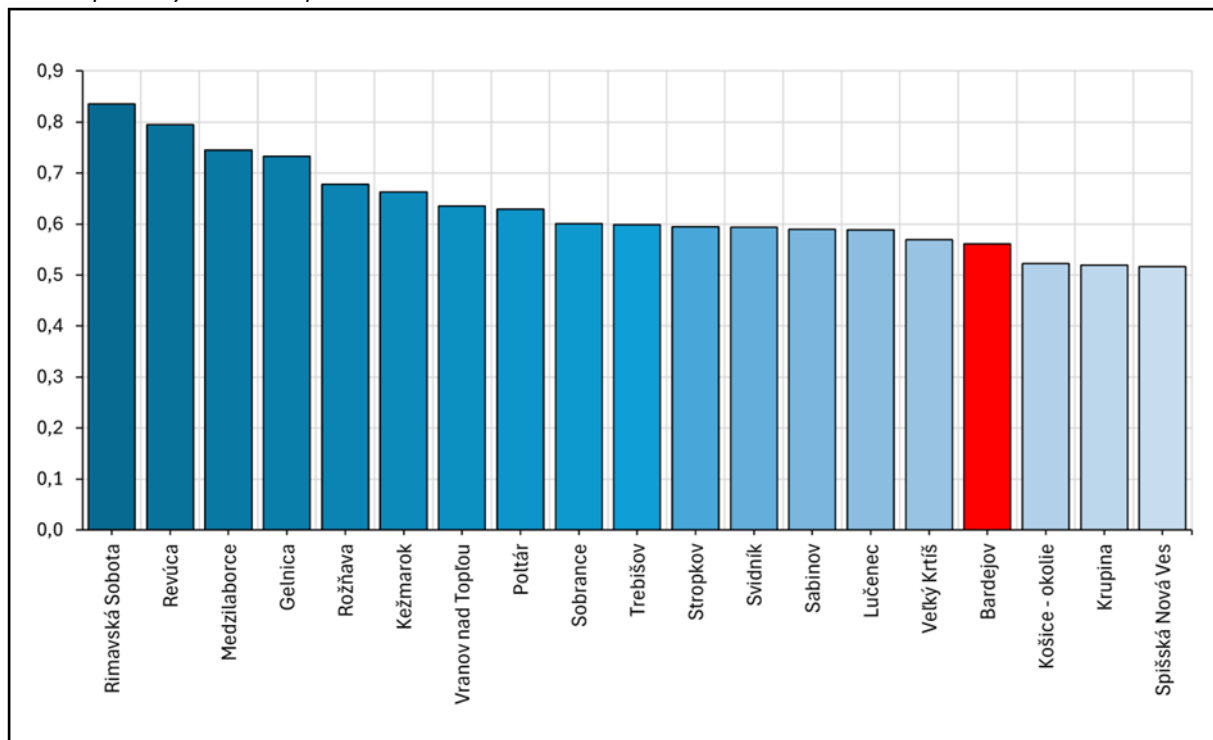
Prioritné okresy sú na mape vyznačené farebne na základe hodnoty URR, pričom okres s najvyššou (najhoršou) hodnotou URR je označený najtmavšou farbou.

Hodnota URR prioritného okresu Bardejov v čase zaradenia medzi prioritné okresy je **0,56082**, čo ho zaraďuje medzi okresy s lepšou hodnotou URR spomedzi ostatných prioritných okresov.

V zozname vybraných okresov² platnom na obdobie od 1. januára 2026 do 31. decembra 2028 sa okres Bardejov nachádza na 16. mieste.

² Podľa § 2 písm. b) zákona o prioritných okresoch sa zoznamom vybraných okresov rozumie zoznam okresov okrem okresov krajských miest, zoradených zostupne na základe hodnoty URR.

Poradie prioritných okresov podľa URR

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

URR tvoria čiastkové a špecifické ukazovatele v troch oblastiach:

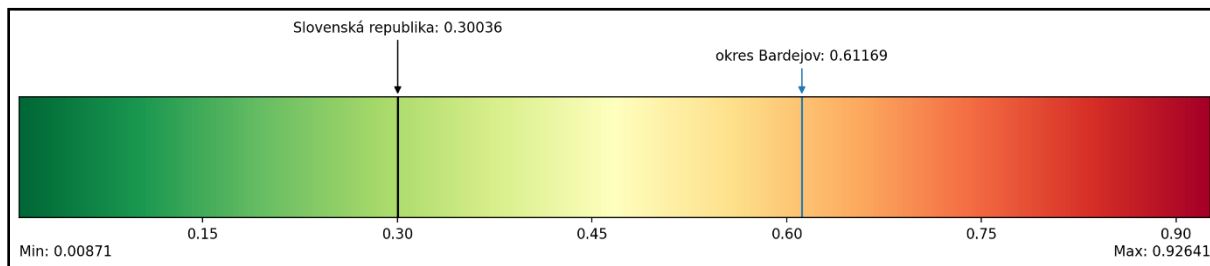
- sociálno-ekonomická
- demografia
- prístup k verejnej infraštruktúre a základným službám

1.1. Analýza sociálno-ekonomickej oblasti

A. Hodnota čiastkového ukazovateľa

Okres Bardejov sa v rámci čiastkového ukazovateľa za sociálno-ekonomickú oblasť v zozname všetkých okresov Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) nachádza na **11. mieste**, pričom hodnota tohto ukazovateľa je **0,61169**.

Hodnota čiastkového ukazovateľa za sociálno-ekonomickú oblasť prioritného okresu Bardejov - grafické zobrazenie

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

Čiastkový ukazovateľ za sociálno-ekonomickú oblasť sa vypočíta na základe troch špecifických ukazovateľov, ktorými sú:

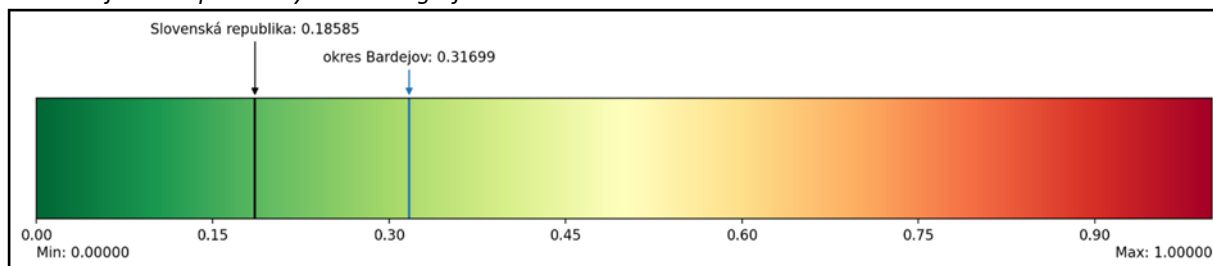
- (i) podiel počtu osôb, ktoré sú členmi domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi³ z počtu obyvateľov;
- (ii) podiel počtu uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku a
- (iii) priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca.

B. Hodnoty špecifických ukazovateľov

B.1. *Hmotná núdza* (podiel počtu osôb, ktoré sú členmi domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi z počtu obyvateľov)

V rámci špecifického ukazovateľa „podiel počtu osôb, ktoré sú členmi domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi z počtu obyvateľov“ sa prioritný okres nachádza na **19. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota ukazovateľa je **0,31699**.

Hodnota špecifického ukazovateľa „podiel počtu osôb, ktoré sú členmi domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi z počtu obyvateľov“ - grafické zobrazenie

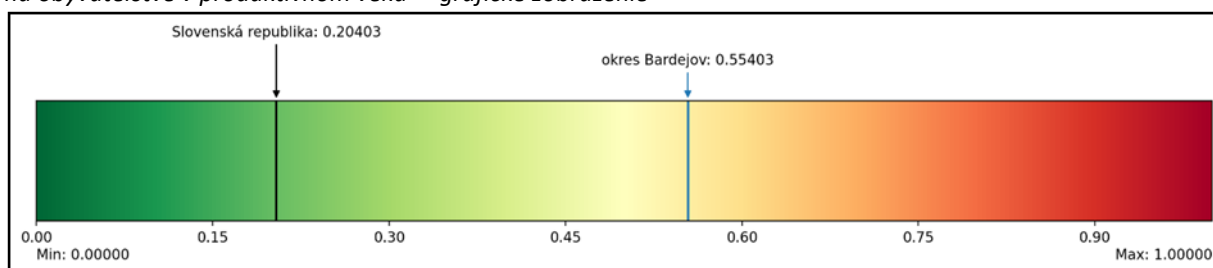
Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

B.2. *Miera nezamestnanosti* (podiel počtu uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku)

V rámci špecifického ukazovateľa „podiel počtu uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku“ sa prioritný okres nachádza na **12. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota tohto ukazovateľa je **0,55403**.

³ Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Hodnota špecifického ukazovateľa „podiel počtu uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku“ - grafické zobrazenie

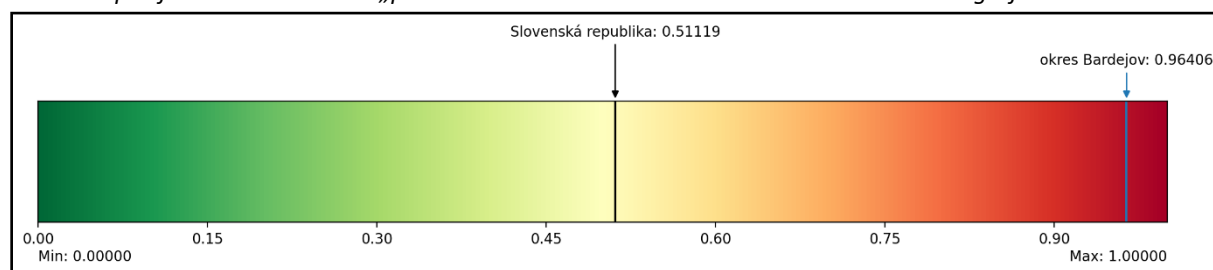

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

B.3. Príjmová situácia a životná úroveň (priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca)

V rámci špecifického ukazovateľa „priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca“ sa prioritný okres nachádza na **3. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota tohto ukazovateľa je **0,96406**.

Hodnota špecifického ukazovateľa „priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca“ - grafické zobrazenie

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

C. Analýza špecifických ukazovateľov sociálno-ekonomickej oblasti

Analýza sociálno-ekonomickej oblasti vychádza zo špecifických ukazovateľov podielu osôb v hmotnej núdzi (SE01), podielu uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku (SE02) a priemernej nominálnej mesačnej mzdy (SE03), ktoré vypovedajú o miere ekonomickej aktivity obyvateľstva a jeho životnej úrovni.

Hodnota ukazovateľa SE01 – podiel osôb v hmotnej núdzi (4,28 %) poukazuje na pretrvávajúcu mieru sociálnej odkázanosti v časti obyvateľstva okresu. Tento stav súvisí najmä s nižšou dostupnosťou pracovných príležitostí v niektorých častiach územia, obmedzenou mobilitou pracovnej sily a nižšou kvalifikačnou úrovňou časti obyvateľov. Významným faktorom je aj koncentrácia znevýhodnených skupín obyvateľstva, vrátane obyvateľov marginalizovaných komunít, čo prispieva k pretrvávaniu dlhodobej nezamestnanosti a závislosti na sociálnych dávkach.

Tento jav má priame dopady na kvalitu života obyvateľov a zároveň obmedzuje ekonomickú aktivitu územia, keďže časť populácie zostáva dlhodobo mimo trhu práce a podieľa sa len obmedzene na tvorbe miestnej ekonomiky.

Ukazovateľ SE02 – podiel uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku (9,01 %)

potvrďuje, že okres čelí zvýšenému podielu nezamestnaných v produktívnom veku. Problém má prevažne štrukturálny charakter a súvisí s nedostatočnou ponukou stabilných pracovných miest, nižšou diverzifikáciou hospodárstva a nesúlalom medzi kvalifikáciou pracovnej sily a požiadavkami zamestnávateľov.

Z hľadiska štruktúry nezamestnaných ide najmä o osoby s nízkym stupňom vzdelania, dlhodobo nezamestnané a znevýhodnené skupiny obyvateľstva, pričom významnú časť tvoria aj mladí ľudia a osoby nad 50 rokov. Tento stav poukazuje na nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s potrebami trhu práce a obmedzené možnosti rekvalifikácie.

Časť pracovných príležitostí je zároveň viazaná na sezónne práce alebo dochádzanie mimo okres, čo znižuje stabilitu zamestnanosti a prispieva k odlivu pracovnej sily.

Hodnota ukazovateľa SE03 – priemerná nominálna mesačná mzda (1 196 EUR) odráža nižšiu príjmovú úroveň obyvateľstva v porovnaní s ekonomicky vyspelejšími regiónmi. Táto skutočnosť súvisí so štruktúrou ekonomiky okresu, v ktorej prevažujú odvetvia s nižšou pridanou hodnotou a nižšou produktivitou práce.

Nižšie príjmy obyvateľstva majú negatívny dopad na životnú úroveň, obmedzujú spotrebu domácností a znižujú atraktivitu územia pre kvalifikovanú pracovnú silu. Nízka mzdová úroveň zároveň prispieva k odchodu ekonomicky aktívnych obyvateľov za lepšie plateným zamestnaním mimo regiónu.

Sociálno-ekonomické ukazovatele okresu sú vzájomne úzko prepojené a vytvárajú súhrnný obraz o jeho rozvojových problémoch. Vyššia miera nezamestnanosti a sociálnej odkázanosti sa premieňa do nižšej príjmovej úrovne obyvateľstva, čo následne znižuje ekonomickú výkonnosť územia a jeho schopnosť prilákať nové investície.

Nízka diverzifikácia hospodárstva a slabšia prítomnosť väčších zamestnávateľov obmedzujú tvorbu stabilných pracovných miest, čo zvyšuje závislosť obyvateľov od verejných zdrojov a prehĺbuje regionálne disparity. Zároveň nepriaznivá sociálno-ekonomická situácia vplýva aj na demografický vývoj, najmä prostredníctvom odchodu mladých a kvalifikovaných obyvateľov, čím sa oslabuje rozvojový potenciál územia.

Okrem kvantitatívnych údajov vychádza uvedené hodnotenie aj z kvalitatívnych zistení získaných počas prípravy plánu rozvoja. V priebehu tvorby dokumentu prebiehali pracovné stretnutia a konzultácie so zástupcami okresu Bardejov a relevantnými aktérmi v území, v rámci ktorých boli identifikované a potvrdené kľúčové problémy a potreby okresu najmä v oblasti zamestnanosti, sociálnej situácie a dostupnosti pracovných príležitostí.

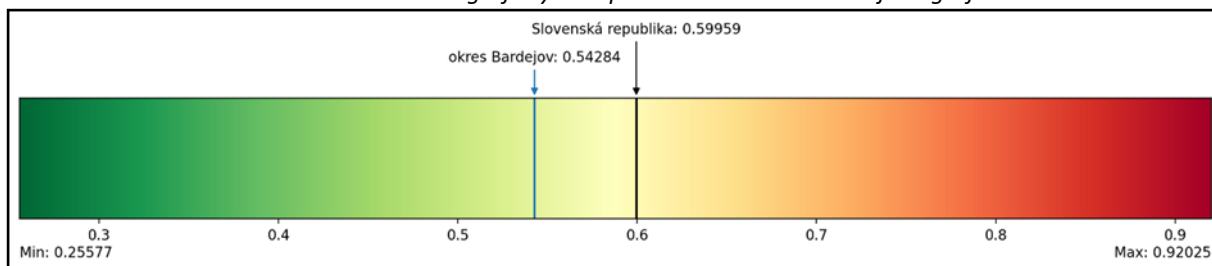
Uvedené skutočnosti poukazujú na potrebu systematickej podpory miestnej ekonomiky, najmä prostredníctvom rozvoja malých a stredných podnikov, sociálnej ekonomiky a aktivít zameraných na tvorbu udržateľných pracovných miest priamo v území. Súčasne je nevyhnutné zvyšovať kvalifikačnú úroveň pracovnej sily, posilňovať prepojenie vzdelávania s potrebami trhu práce a cielene podporovať začleňovanie znevýhodnených skupín obyvateľstva na trh práce.

1.2. Analýza demografického stavu

A. Hodnota čiastkového ukazovateľa

Okres Bardejov sa v rámci čiastkového ukazovateľa za demografický stav nachádza na **53. mieste** v zozname všetkých okresov SR, pričom hodnota tohto ukazovateľa je **0,54284**.

Hodnota čiastkového ukazovateľa za demografický stav prioritného okresu Bardejov - grafické zobrazenie

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

Čiastkový ukazovateľ za demografický stav sa vypočíta na základe špecifických ukazovateľov, ktorými sú:

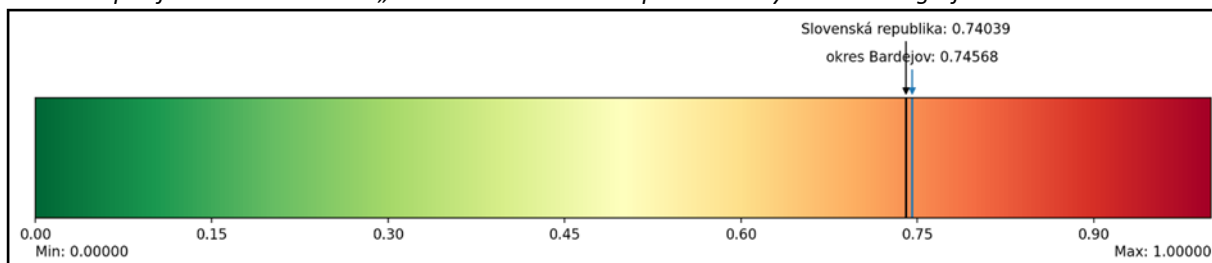
- (i) hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva;
- (ii) index ekonomického zaťaženia osôb a
- (iii) index starnutia.

B. Hodnoty špecifických ukazovateľov

B.1. Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva

V rámci špecifického ukazovateľa „*hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva*“ sa prioritný okres nachádza na **51. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota tohto ukazovateľa je **0,74568**.

Hodnota špecifického ukazovateľa „hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva“ - grafické zobrazenie

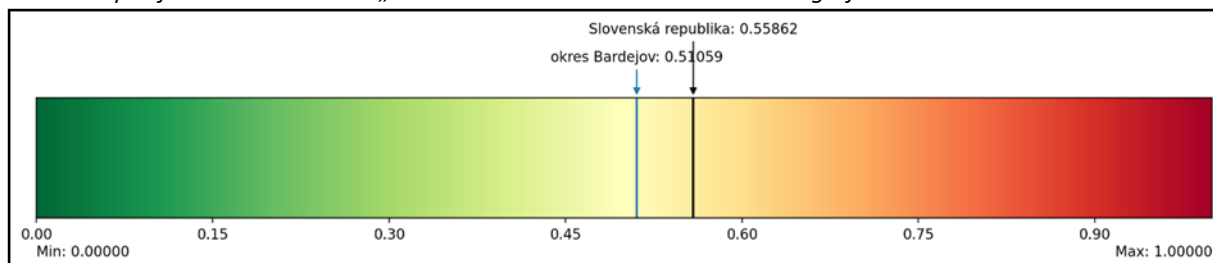

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

B.2. Index ekonomického zaťaženia

V rámci špecifického ukazovateľa „index ekonomického zaťaženia osôb“ sa prioritný okres nachádza na **40. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota tohto ukazovateľa je **0,51059**.

Hodnota špecifického ukazovateľa „index ekonomického zaťaženia osôb“ - grafické zobrazenie

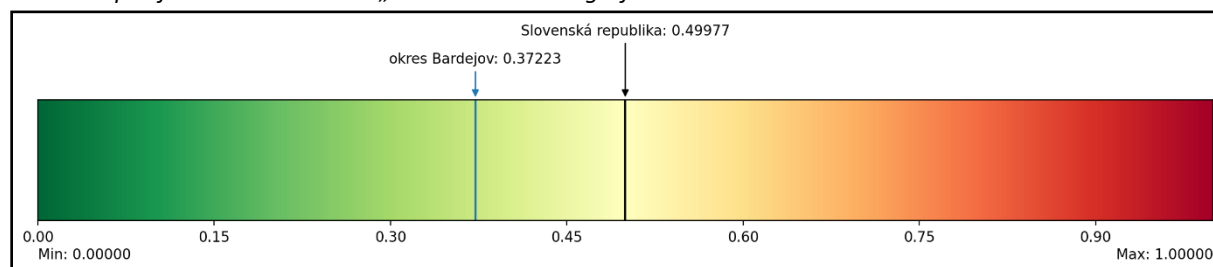

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

B.3. Index starnutia

V rámci špecifického ukazovateľa „index starnutia“ sa prioritný okres nachádza na **56. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota tohto ukazovateľa je **0,37223**.

Hodnota špecifického ukazovateľa „index starnutia“ - grafické zobrazenie

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

C. Analýza špecifických ukazovateľov demografického stavu

Analýza demografického stavu vychádza zo špecifických ukazovateľov hrubej miery celkového prírastku obyvateľstva (DS01), indexu ekonomického zaťaženia (DS02) a indexu starnutia (DS03), ktoré odrážajú vývoj populácie a jeho dopady na trh práce, dostupnosť služieb a dlhodobú udržateľnosť rozvoja územia.

Ukazovateľ **DS01 – hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva (-0,95 ‰)** poukazuje na mierny, avšak dlhodobo pretrvávajúci úbytok obyvateľstva. Tento vývoj je ovplyvnený kombináciou prirodzeného úbytku a negatívneho migračného salda, pričom z okresu odchádzajú najmä mladí a ekonomicky aktívni obyvatelia za pracovnými a vzdelávacími príležitosťami mimo regiónu.

Odliv obyvateľstva má priamy dopad na rozvojový potenciál okresu, keďže dochádza k zníženiu počtu ekonomicky aktívnych osôb, oslabovaniu miestneho trhu práce

a znižovaniu dopytu po službách. Tento trend zároveň negatívne vplýva na atraktivitu územia pre investorov a rozvoj podnikania.

Ukazovateľ **DS02 – index ekonomického zaťaženia (51,62 %)** poukazuje na relatívne vysoký podiel ekonomicky neaktívneho obyvateľstva na ekonomicky aktívnej časti populácie. Na ekonomicky aktívnych obyvateľov tak pripadá vyšší počet závislých osôb, vrátane detí a seniorov.

Tento stav predstavuje zvýšený tlak na verejné financie, sociálny systém a zabezpečenie verejných služieb. Zároveň znižuje disponibilný pracovný potenciál územia a môže obmedzovať jeho schopnosť generovať hospodársky rast.

Ukazovateľ **DS03 – index starnutia (97,81 %)** naznačuje postupné starnutie populácie, pričom podiel obyvateľov v seniorskom veku sa približuje podielu detskej populácie. Tento trend je dôsledkom dlhodobo nižšej pôrodnosti a odchodu mladších ročníkov mimo okres.

Starnutie obyvateľstva má významný dopad na zabezpečenie sociálnych a zdravotných služieb, pričom zároveň ovplyvňuje štruktúru trhu práce a dostupnosť pracovnej sily do budúcnosti. V kombinácii s odchodom mladých ľudí predstavuje tento vývoj riziko pre dlhodobú udržateľnosť rozvoja územia.

Demografický vývoj okresu je zároveň ovplyvnený jeho sídelnou štruktúrou, ktorá je charakteristická vysokým podielom menších obcí. V týchto obciach dochádza k výraznejšiemu odlivu obyvateľstva a starnutiu populácie, čo vedie k postupnému obmedzovaniu dostupnosti služieb a zhoršovaniu podmienok pre udržanie obyvateľov v území.

Súčasne možno pozorovať výrazné rozdiely medzi jednotlivými časťami okresu, pričom niektoré lokality čelia kumulácii sociálnych a demografických problémov, ako je vyšší podiel znevýhodnených skupín obyvateľstva, nižšia vzdelanostná úroveň a nižšia mobilita pracovnej sily. Tieto faktory sa následne premietajú do celkovej demografickej stability územia.

Demografické ukazovatele sú úzko prepojené so sociálno-ekonomickou situáciou okresu. Odliv mladých a kvalifikovaných obyvateľov je výrazne ovplyvnený nedostatkom pracovných príležitostí a nižšou príjmovou úrovňou, čo následne prispieva k ďalšiemu zhoršovaniu demografickej štruktúry a oslabovaniu rozvojového potenciálu územia.

Okrem kvantitatívnych údajov vychádza hodnotenie demografického vývoja aj z kvalitatívnych poznatkov získaných počas prípravy plánu rozvoja. V rámci pracovných stretnutí a konzultácií so zástupcami okresu Bardejov a ďalšími aktérmi v území bol opakovane zdôrazňovaný problém odchodu mladých ľudí, starnutia obyvateľstva a potreba vytvárania podmienok pre stabilizáciu obyvateľov v okrese.

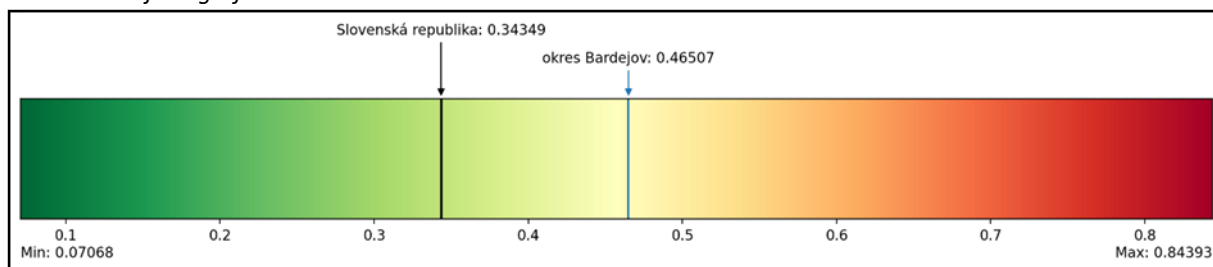
Uvedené skutočnosti poukazujú na potrebu prijatia opatrení zameraných na stabilizáciu obyvateľstva, najmä prostredníctvom zvyšovania kvality života, podpory zamestnanosti a rozvoja dostupnosti služieb v území. Kľúčové je zároveň vytváranie podmienok pre zotrvanie mladých ľudí v regióne, vrátane zlepšenia príležitostí v oblasti zamestnania, bývania a občianskej vybavenosti.

1.3. Analýza prístupu k verejnej infraštruktúre a základným službám

A. Hodnota čiastkového ukazovateľa

Okres Bardejov sa v rámci čiastkového ukazovateľa za oblasť prístup k verejnej infraštruktúre a základným službám nachádza na **20. mieste** v zozname všetkých okresov SR, pričom hodnota tohto ukazovateľa je **0,46507**.

Hodnota čiastkového ukazovateľa za oblasť prístup k verejnej infraštruktúre a základným službám prioritného okresu Bardejov - grafické zobrazenie

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

Čiastkový ukazovateľ za oblasť prístupu k verejnej infraštruktúre a základným službám sa vypočíta na základe špecifických ukazovateľov, ktorými sú:

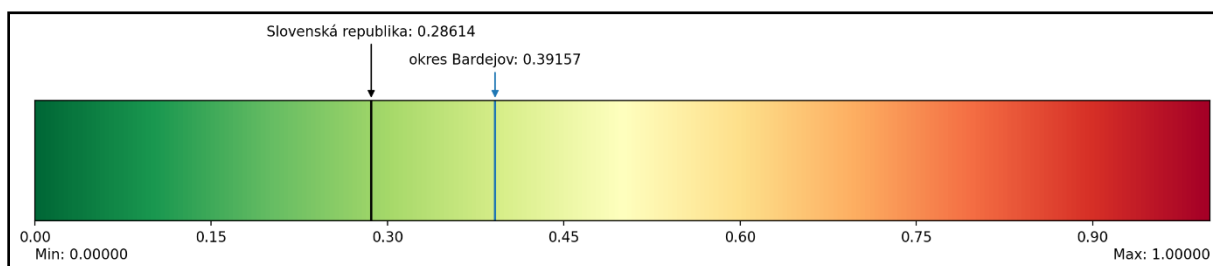
- (i) podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov;
- (ii) podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť s čistiarnou odpadových vôd;
- (iii) podiel adries s dostupnosťou internetu s rýchlosťou minimálne 100 Mbps a
- (iv) podiel detí vo veku dva až päť rokov k 30. júnu navštevujúcich materskú školu k 15. septembru predchádzajúceho kalendárneho roka.

B. Hodnoty špecifických ukazovateľov

B.1. Základná technická infraštruktúra - vodovody

V rámci špecifického ukazovateľa „podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov“ sa prioritný okres nachádza na **28. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota tohto ukazovateľa je **0,39157**.

Hodnota špecifického ukazovateľa „podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov“ - grafické zobrazenie

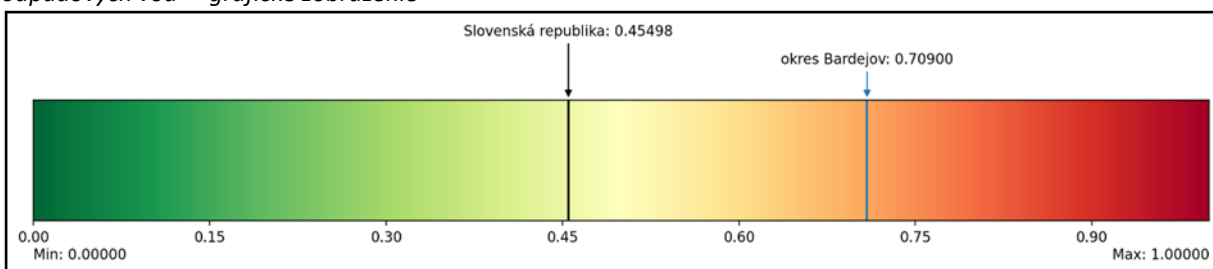

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

B.2. Základná technická infraštruktúra - kanalizácia

V rámci špecifického ukazovateľa „podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť s čistiarnou odpadových vôd“ sa prioritný okres nachádza na **20. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota tohto ukazovateľa je **0,70900**.

Hodnota špecifického ukazovateľa „podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť s čistiarnou odpadových vôd“ - grafické zobrazenie

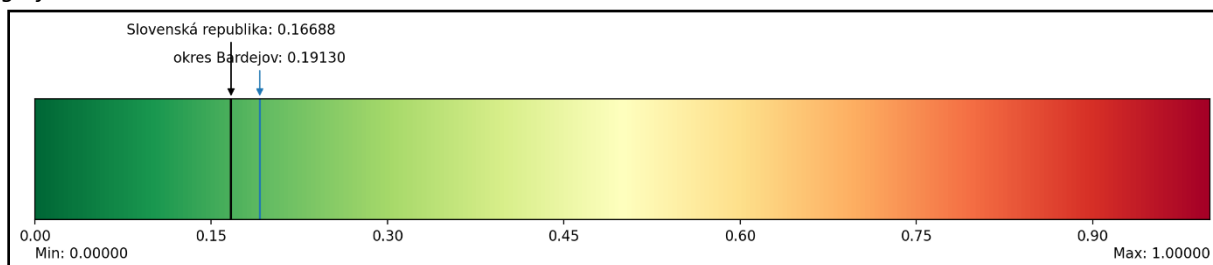

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

B.3. Dostupnosť internetu (podiel adries s dostupnosťou internetu s rýchlosťou minimálne 100 Mbps)

V rámci špecifického ukazovateľa „podiel adries s dostupnosťou internetu s rýchlosťou minimálne 100 Mbps“ sa prioritný okres nachádza na **34. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota tohto ukazovateľa je **0,19130**.

Hodnota špecifického ukazovateľa „podiel adries s dostupnosťou internetu s rýchlosťou minimálne 100 Mbps“ - grafické zobrazenie

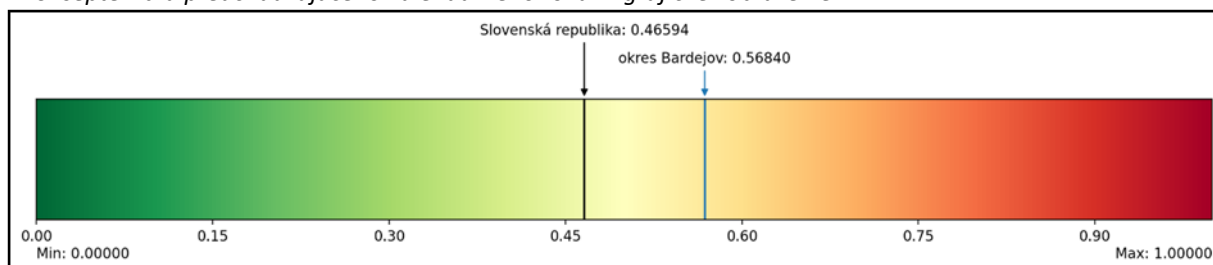

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

B.4. Vzdelávacia infraštruktúra a služby (podiel detí vo veku dva až päť rokov k 30. júnu navštevujúcich materskú školu k 15. septembru predchádzajúceho kalendárneho roka)

V rámci špecifického ukazovateľa „podiel detí vo veku dva až päť rokov k 30. júnu navštevujúcich materskú školu k 15. septembru predchádzajúceho kalendárneho roka“ sa prioritný okres nachádza na **19. mieste** v zozname všetkých okresov SR, hodnota tohto ukazovateľa je **0,56840**.

Hodnota špecifického ukazovateľa „podiel detí vo veku dva až päť rokov k 30. júnu navštevujúcich materskú školu k 15. septembru predchádzajúceho kalendárneho roka“ - grafické zobrazenie

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

C. Analýza špecifických ukazovateľov prístupu k verejnej infraštruktúre a základným službám

Analýza prístupu k verejnej infraštruktúre a základným službám vychádza zo špecifických ukazovateľov podielu obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov (VI01), podielu obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť s čistiarnou odpadových vôd (VI02), dostupnosti vysokorýchlostného internetu (VI03) a podielu detí navštevujúcich materské školy (VI04). Uvedené ukazovatele vypovedajú o kvalite základných životných podmienok obyvateľstva a o úrovni vybavenosti územia infraštruktúrou a službami nevyhnutnými pre jeho ďalší rozvoj.

Ukazovateľ **VI01 – podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov (87,00 %)** poukazuje na relatívne dobré zabezpečenie základnej technickej infraštruktúry. Napriek tomu v niektorých menších obciach a odľahlejších častiach okresu pretrvávajú nedostatky v prístupe k verejnému vodovodu. Tento stav znižuje kvalitu života obyvateľov a zároveň predstavuje limit pre ďalší rozvoj bývania a podnikateľských aktivít.

V prípade ukazovateľa **VI02 – podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť s čistiarnou odpadových vôd (55,40 %)** je situácia menej priaznivá. Nižšia miera napojenia poukazuje na pretrvávajúce nedostatky v environmentálnej infraštruktúre, najmä v menších obciach okresu. Tento stav má negatívny dopad nielen na životné prostredie, ale aj na kvalitu života obyvateľov a atraktivitu územia pre nové investície a rozvoj cestovného ruchu.

Ukazovateľ **VI03 – podiel adries s dostupnosťou internetu s rýchlosťou minimálne 100 Mbps (89,42 %)** naznačuje pomerne dobrú úroveň digitálnej infraštruktúry. Napriek tomu existujú lokality, najmä vo vidieckych častiach okresu, kde je prístup k vysokorýchlostnému internetu obmedzený alebo menej kvalitný. Tento deficit môže znižovať možnosti rozvoja podnikania, práce na diaľku a prístupu k digitálnym verejným službám.

Ukazovateľ **VI04 – podiel detí vo veku 2 – 5 rokov navštevujúcich materské školy (59,41 %)** poukazuje na existujúce rezervy v dostupnosti predprimárneho vzdelávania. Nedostatočné

kapacity materských škôl alebo ich nerovnomerné rozmiestnenie v území obmedzujú prístup detí k predškolskej príprave a zároveň komplikujú zapojenie rodičov, najmä žien, na trhu práce.

Prístup k verejnej infraštruktúre a službám je zároveň výrazne ovplyvnený sídelnou štruktúrou okresu, ktorá je charakteristická vysokým podielom menších obcí. V týchto obciach je zabezpečenie infraštruktúry a služieb náročnejšie, čo vedie k prehĺbovaniu rozdielov medzi jednotlivými časťami okresu. Nedostatočná vybavenosť územia následne obmedzuje rozvoj ekonomických aktivít, znižuje atraktivitu bývania a prispieva k odlivu obyvateľstva.

Jednotlivé ukazovatele sú vzájomne prepojené a ich stav má priamy vplyv na sociálno-ekonomickú aj demografickú situáciu okresu. Nedostatočne rozvinutá technická infraštruktúra a obmedzená dostupnosť služieb prispievajú k nižšej kvalite života obyvateľov, znižujú investičnú atraktivitu územia a ovplyvňujú rozhodovanie obyvateľov o zotrvaní alebo odchode z okresu.

Okrem kvantitatívnych údajov vychádza hodnotenie tejto oblasti aj z kvalitatívnych poznatkov získaných počas prípravy plánu rozvoja. Na základe výstupov z pracovných stretnutí a konzultácií so zástupcami okresu Bardejov a ďalšími aktérmi v území bola oblasť rozvoja infraštruktúry a dostupnosti služieb jednoznačne identifikovaná ako kľúčová priorita okresu, pričom jej zlepšenie je vnímané ako hlavný predpoklad realizácie projektov s priamym dopadom na kvalitu života obyvateľov.

Z uvedených stretnutí zároveň vyplynulo, že významným problémom zostáva nedostatočné dobudovanie základnej technickej infraštruktúry v niektorých obciach, najmä v oblasti verejných vodovodov a kanalizácie. Ide o investične mimoriadne náročné projekty, ktorých realizácia presahuje možnosti bežných regionálnych alokácií, pričom náklady na samotnú projektovú prípravu môžu predstavovať významnú časť dostupných finančných zdrojov. Z tohto dôvodu je táto oblasť vnímaná ako strategicky dôležitá, avšak jej riešenie si vyžaduje systematický prístup a zabezpečenie komplexnejších investičných zdrojov nad rámec individuálnych projektov.

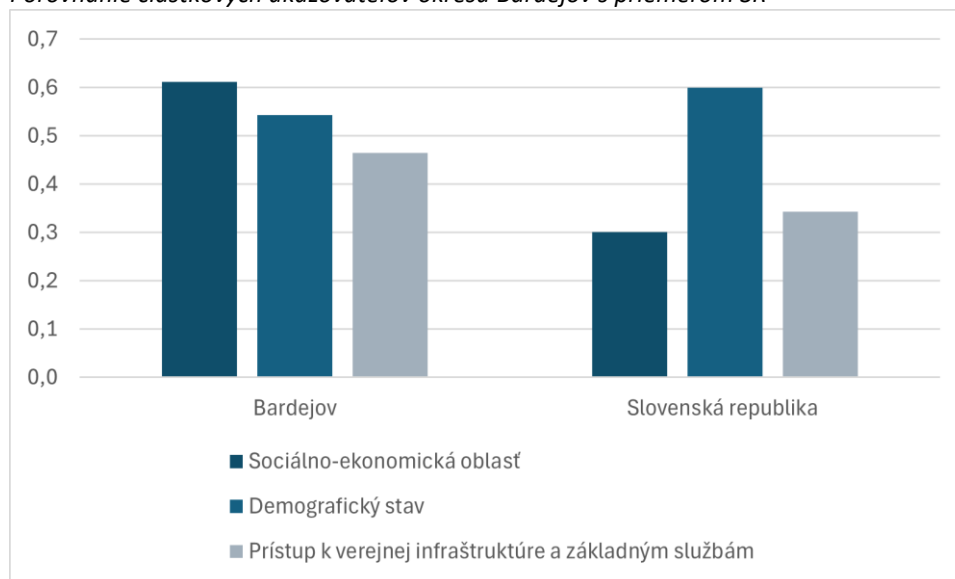
Uvedené skutočnosti poukazujú na potrebu systematického dobudovania a modernizácie technickej infraštruktúry, zvyšovania dostupnosti základných služieb a posilňovania projektovej pripravenosti obcí. Zároveň je potrebné podporovať najmä menšie lokálne projekty s rýchlym a viditeľným dopadom na kvalitu života obyvateľov, ako aj rozvoj občianskej vybavenosti, verejných priestorov a infraštruktúry pre voľnočasové aktivity.

1.4. Zhrnutie kľúčových problémov a rozvojových potrieb

A. Zhrnutie dát

Na základe analýzy čiastkových ukazovateľov možno konštatovať, že hodnoty prioritného okresu sa nachádzajú pod priemerom SR v sociálno-ekonomickej oblasti a v oblasti prístupu k verejnej infraštruktúre a základným službám a v oblasti demografického stavu sa nachádzajú nad priemerom SR.

Porovnanie čiastkových ukazovateľov okresu Bardejov s priemerom SR

Zdroj: údaje spracované MIRRI SR

B. Zoradenie najkritickejších oblastí

Podpriemerné hodnoty:

- v sociálno-ekonomickej oblasti; v rámci tejto oblasti sú najkritickejšie z pohľadu hodnôt špecifických ukazovateľov hodnoty:
 - v oblasti priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca.

Priemerné hodnoty:

- v oblasti prístupu k verejnej infraštruktúre a základným službám; v rámci tejto oblasti sú najkritickejšie z pohľadu hodnôt špecifických ukazovateľov hodnoty:
 - v oblasti podielu detí vo veku dva až päť rokov k 30. júnu navštevujúcich materskú školu k 15. septembru predchádzajúceho kalendárneho roka a
 - v oblasti podielu obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť s čistiarnou odpadových vôd.

Najlepšie hodnoty:

- v oblasti demografického stavu; v rámci tejto oblasti sú z pohľadu porovnania s priemerom SR horšie ako priemer hodnoty špecifických ukazovateľov:
 - v oblasti indexu ekonomického zaťaženia osôb.

C. Zhrnutie kľúčových problémových oblastí a potrieb

Na základe analýzy sociálno-ekonomickej oblasti, demografického vývoja a prístupu k verejnej infraštruktúre a základným službám možno konštatovať, že okres Bardejov čelí viacerým dlhodobým a vzájomne prepojeným problémom, ktoré ovplyvňujú jeho celkový rozvojový potenciál.

Medzi kľúčové problémové oblasti patrí predovšetkým nepriaznivá situácia na trhu práce, charakterizovaná vyšším podielom nezamestnanosti a nízkou ekonomickou aktivitou obyvateľstva. Tento stav súvisí s nedostatočnou ponukou stabilných pracovných miest a nižšou diverzifikáciou hospodárstva, čo sa následne premieta do nižšej príjmovej úrovne obyvateľov. Nízke príjmy obmedzujú životnú úroveň domácností, znižujú kúpnu silu a zároveň oslabujú atraktivitu okresu pre kvalifikovanú pracovnú silu a investorov.

Významným problémom je aj pretrvávajúca miera sociálnej odkázanosti v časti obyvateľstva, ktorá je spojená najmä s koncentráciou znevýhodnených skupín obyvateľstva a ich obmedzeným uplatnením na trhu práce. Tento jav má dlhodobý charakter a prispieva k reprodukcii sociálnych nerovností v území.

V oblasti demografického vývoja sa ako kľúčový problém javí postupný úbytok a starnutie obyvateľstva, najmä v dôsledku odchodu mladých a ekonomicky aktívnych obyvateľov mimo okres. Tento trend vedie k oslabovaniu pracovného potenciálu, znižuje dopyt po službách a zároveň zvyšuje tlak na zabezpečenie sociálnych a zdravotných služieb.

Za významnú bariéru rozvoja okresu možno považovať aj nedostatočne rozvinutú technickú infraštruktúru a obmedzenú dostupnosť základných služieb, najmä v menších obciach. Nedostatky v oblasti kanalizácie, verejných vodovodov a dostupnosti predprimárneho vzdelávania znižujú kvalitu života obyvateľov, obmedzujú rozvoj bývania a podnikateľských aktivít a prispievajú k prehĺbovaniu regionálnych rozdielov v rámci okresu.

Špecifickým problémom je zároveň vysoká investičná náročnosť projektov zameraných na dobudovanie základnej infraštruktúry, ktorých realizácia presahuje možnosti lokálnej úrovne a vyžaduje koordinovaný prístup a zabezpečenie externých zdrojov financovania.

Jednotlivé problémové oblasti sú pritom navzájom úzko prepojené. Nepriaznivá situácia na trhu práce a nízka príjmová úroveň prispievajú k odchodu obyvateľstva, čo následne ovplyvňuje demografickú štruktúru a znižuje dopyt po službách. Zároveň nedostatočne rozvinutá infraštruktúra a dostupnosť služieb znižujú atraktivitu územia pre bývanie, podnikanie a investície.

Z poznatkov získaných počas prípravy plánu rozvoja a z výstupov pracovných stretnutí so zástupcami okresu Bardejov a ďalšími aktérmi v území vyplynulo, že uvedené problémy sú vnímané ako kľúčové bariéry rozvoja okresu a ich riešenie je podmienkou zlepšovania kvality života obyvateľov a stabilizácie územia. Osobitne bola zdôraznená potreba rozvoja infraštruktúry a dostupnosti služieb ako základného predpokladu pre realizáciu ďalších rozvojových aktivít.

Zo stretnutí zároveň vyplynula potreba cielene podporovať aktivity, ktoré majú priamy a viditeľný dopad na rozvoj územia. Za významnú rozvojovú príležitosť je považovaný najmä rozvoj cestovného ruchu, ktorý nadväzuje na existujúci potenciál okresu, vrátane kúpeľného mesta Bardejov a jeho kultúrno-prírodného zázemia. Podpora cestovného ruchu je vnímaná ako nástroj tvorby pracovných miest a zvyšovania príjmov v regióne.

Zástupcovia územia zároveň identifikovali ako prioritnú oblasť investície do verejného sektora a infraštruktúry, vrátane podpory projektovej prípravy a spolufinancovania projektov. Možnosť doplnenia financovania projektov z iných zdrojov je považovaná za významný nástroj, ktorý umožňuje obciam realizovať strategické projekty a zlepšovať kvalitu života obyvateľov.

Za dôležitú bola označená aj podpora bezpečnosti v území, najmä v súvislosti s výskytom mimoriadnych udalostí, ako sú povodne, ako aj potreba posilňovania bezpečnostných prvkov v obciach vrátane kamerových systémov a preventívnych opatrení. Tieto aktivity prispievajú k ochrane majetku a zvyšovaniu pocitu bezpečia obyvateľov.

V rámci rozvojových potrieb bola identifikovaná aj podpora športu a voľnočasových aktivít, najmä na lokálnej úrovni, vrátane podpory amatérskych športových klubov a infraštruktúry pre mládež, ktoré prispievajú ku kvalite života a atraktivite obcí.

Z pohľadu ekonomického rozvoja bol zdôraznený význam podpory miestneho podnikania, najmä malých a stredných podnikov, ako aj sociálnych podnikov, ktoré prispievajú k vytváraniu pracovných miest a zároveň umožňujú pracovnú integráciu znevýhodnených skupín obyvateľstva.

Z pohľadu rozvojových priorít okresu bola v rámci diskusie aktérov v území venovaná nižšia priorita oblasti zdravotníctva a vybraných sociálnych služieb, pričom dôvodom je najmä existencia iných zdrojov financovania a podporných mechanizmov zameraných na túto oblasť. Zástupcovia územia sa preto zhodli, že podpora by mala byť prioritne smerovaná do oblastí, kde regionálny príspevok môže priniesť výraznejší priamy dopad na rozvoj územia.

Na základe uvedeného možno identifikovať nasledovné hlavné rozvojové potreby okresu:

- zvyšovanie zamestnanosti a podpora tvorby udržateľných pracovných miest,
- zlepšovanie kvalifikácie a zamestnateľnosti obyvateľstva,
- znižovanie miery chudoby a sociálneho vylúčenia,
- stabilizácia obyvateľstva a podpora zotrvania mladých ľudí v regióne,
- dobudovanie a modernizácia technickej infraštruktúry, najmä v oblasti vodovodov a kanalizácie,
- zvyšovanie dostupnosti základných služieb vrátane vzdelávania,
- podpora cestovného ruchu a nadväzujúcich služieb,
- podpora projektovej pripravenosti obcí a spolufinancovania strategických projektov,
- posilňovanie bezpečnosti a odolnosti územia voči rizikám,
- rozvoj športovej, komunitnej a voľnočasovej infraštruktúry,
- podpora miestneho podnikania a sociálnej ekonomiky.

2. Impulzy k vypracovaniu plánu rozvoja

Hlavným impulzom na vypracovanie plánu rozvoja prioritného okresu Bardejov je pretrvávajúce sociálno-ekonomické zaostávanie územia, ktoré sa prejavuje najmä vyššou mierou nezamestnanosti, nižšou ekonomickou aktivitou obyvateľstva a nižšou príjmovou úrovňou v porovnaní s rozvinutejšími regiónmi Slovenska. Tieto faktory sú zároveň prepojené s vývojom demografickej situácie, najmä odchodom mladých a ekonomicky aktívnych obyvateľov a postupným starnutím populácie, čo oslabuje rozvojový potenciál územia.

Impulzom na vypracovanie plánu je aj pretrvávajúca potreba zlepšenia prístupu k verejnej infraštruktúre a základným službám, predovšetkým v menších obciach okresu. Nedostatky v oblasti technickej infraštruktúry, najmä v napojení na verejné vodovody a kanalizáciu, ako aj obmedzená dostupnosť niektorých služieb predstavujú významnú bariéru pre rozvoj bývania, podnikania a zvyšovanie kvality života obyvateľov.

Významným impulzom je aj potreba reagovať na investičnú náročnosť strategických projektov v území, ktoré presahujú finančné možnosti jednotlivých obcí. V tejto súvislosti sa ukazuje ako kľúčová potreba posilnenia projektovej pripravenosti a využívania regionálneho príspevku ako doplnkového zdroja financovania, najmä pri spolufinancovaní projektov podporených z iných verejných zdrojov.

Plán rozvoja zároveň vychádza z identifikovaných potrieb a priorít územia, ktoré boli formulované v rámci pracovných stretnutí a konzultácií so zástupcami okresu Bardejov a ďalšími relevantnými aktérmi. Z týchto stretnutí vyplynula potreba zamerať podporu na aktivity s priamym dopadom na rozvoj územia a kvalitu života obyvateľov.

Ako významná rozvojová príležitosť bola identifikovaná najmä **oblasť cestovného ruchu**, ktorá nadväzuje na existujúci potenciál okresu vrátane kúpeľného mesta Bardejov, prírodného a kultúrneho dedičstva a možností rozvoja doplnkových služieb. Rozvoj cestovného ruchu je vnímaný ako nástroj na podporu zamestnanosti, podnikania a zvyšovania príjmov v regióne.

Zároveň bola ako kľúčová priorita zdôraznená potreba **rozvoja verejnej infraštruktúry a služieb**, vrátane podpory menších lokálnych projektov, ktoré majú priamy dopad na kvalitu života obyvateľov. Osobitne bola poukázaná potreba riešenia nedostatkov v technickej infraštruktúre v obciach, najmä v oblasti vodovodov a kanalizácie, pričom realizácia týchto projektov si vyžaduje systémové riešenia a zabezpečenie externých finančných zdrojov.

Významným impulzom je aj potreba **posilňovania bezpečnosti a odolnosti územia**, najmä v súvislosti s výskytom mimoriadnych udalostí, ako sú povodne, ako aj zabezpečenia bezpečnostných prvkov v obciach vrátane monitorovacích a preventívnych systémov.

Za dôležité sa považuje aj **podpora rozvoja športu a voľnočasových aktivít**, najmä na lokálnej úrovni, vrátane podpory amatérskych športových klubov a infraštruktúry pre mládež, ktoré prispievajú k stabilizácii obyvateľstva a zvyšovaniu atraktivity obcí.

V oblasti hospodárskeho rozvoja sa ako impulz identifikovala potreba **podpory miestneho podnikania a sociálnej ekonomiky**, vrátane podpory malých a stredných podnikov

a sociálnych podnikov, ktoré môžu prispieť k tvorbe pracovných miest, rozšíreniu ponuky služieb a riešeniu lokálnych potrieb v území.

Z pohľadu stanovenia priorít bolo zároveň zohľadnené, že niektoré oblasti, najmä zdravotníctvo, je možné efektívne podporovať prostredníctvom iných národných a európskych nástrojov. Z tohto dôvodu sa plán rozvoja prioritne zameriava na oblasti, v ktorých môže regionálny príspevok priniesť najvyššiu pridanú hodnotu a priamy dopad na rozvoj územia.

Plán rozvoja tak predstavuje nástroj koordinovaného prístupu k riešeniu identifikovaných problémov a potrieb okresu Bardejov a zároveň vytvára rámec pre efektívne využívanie dostupných zdrojov na podporu jeho hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja.

3. Návrh aktivít a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia plánu rozvoja

3.1. Súlad so strategickými dokumentmi

Plán rozvoja je v súlade s prioritami Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2030, Integrovanou územnou stratégiou a ďalšími relevantnými národnými a regionálnymi stratégiami. Zabezpečuje súlad s aktivitami financovanými z Programu Slovensko 2021 – 2027 a akéhokoľvek nadväzujúceho mechanizmu financovania projektov z prostriedkov Európskej únie a jej príslušných fondov.

3.2. Zdôvodnenie výberu aktivít plánu rozvoja

Výber hlavných aktivít a ich opatrení a úloh je určený pre prioritné okresy tak, aby finančná podpora smerovala na projekty s merateľným prínosom a jasnou väzbou na URR, resp. na čiastkové a špecifické ukazovatele, ktoré ho vytárajú, a to za účelom jeho znižovania a dorovnávania rozdielov medzi jednotlivými okresmi SR.

Zámerom výberu a usporiadania aktivít je vytvoriť rámec pre rýchlu a jednoduchú identifikáciu pre zaradenie žiadostí a zároveň prostredníctvom odporúčanej prioritizácie aktivít zacieliť a motivovať potenciálnych žiadateľov na podávanie žiadostí a projektov, ktoré adresujú najakútnejšie problémové ukazovatele prioritného okresu.

Aktivity sú navrhnuté tak, aby mali merateľný dopad na špecifické ukazovatele a zároveň vytvárali synergie pre celkový rozvoj územia. Hodnotenie predkladaných žiadostí a projektov bude zamerané predovšetkým na ich jasné a zrozumiteľné zaradenie a naviazanie na špecifickú aktivitu a jej merateľné ukazovatele tak, aby projekty prispievali k zlepšovaniu čiastkových a špecifických ukazovateľov.

3.3. Aktivity plánu rozvoja

Rámec aktivít je postavený na nasledovných štyroch hlavných aktivitách:

- (i) **Práca a príjmy v regióne** (*sociálno-ekonomické ukazovatele*)
- (ii) **Zážitkový región: cestovný ruch, identita a aktívna rekreácia** (*zamestnanosť a príjmy cez projekty cestovného ruchu a aktívnej rekreácie*)
- (iii) **Infraštruktúra, služby a bezpečné obce** (*prístup k infraštruktúre a službám*)
- (iv) **Sociálne služby, zdravie a demografia** (*demografický stav a kvalita života*)

Jednotlivé opatrenia a úlohy sú bližšie špecifikované v *Prílohe č. 1*.

Na základe analýzy potrieb okresu a výstupov z pracovných stretnutí so zástupcami územia boli identifikované prioritné smerovania podpory v rámci jednotlivých hlavných aktivít plánu rozvoja, ktoré reflektujú kľúčové problémy a rozvojové potreby identifikované v kapitole 1.4.

V rámci hlavnej aktivity **Práca a príjmy v regióne** je prioritou najmä podpora **rozvoja miestneho podnikania**, predovšetkým malých a stredných podnikov a subjektov sociálnej ekonomiky, s cieľom vytvárania udržateľných pracovných miest a zvyšovania ekonomickej aktivity v území. Zo strany územia bol identifikovaný aj dopyt po podpore **občianskych združení a komunitných iniciatív**, ktoré prispievajú k rozvoju lokálnych aktivít. Doplnkovo sa ako vhodná oblasť podpory javí aj **rozvoj športu a voľnočasovej infraštruktúry**, vrátane podpory amatérskych športových klubov, rekonštrukcie športovísk a zabezpečenia materiálno-technického vybavenia.

Hlavná aktivita **Zážitkový región: cestovný ruch, identita a aktívna rekreácia** je vnímaná ako významná rozvojová priorita okresu. Dôraz je kladený najmä na **rozvoj cestovného ruchu a nadväzujúcich služieb**, ktoré majú potenciál prispieť k tvorbe pracovných miest a zvýšeniu príjmov v regióne. V rámci tejto oblasti sa ako prioritné javia najmä aktivity zamerané na **rozvoj športovo-rekreačného využitia územia** a podpora podnikateľských subjektov pôsobiach v cestovnom ruchu. Zároveň bol identifikovaný potenciálny záujem o realizáciu projektov súvisiacich s **využitím vodných prvkov, vrátane rybníkov**, ako súčasť rekreačnej a turistickej ponuky územia.

V rámci hlavnej aktivity **Infraštruktúra, služby a bezpečné obce** bola identifikovaná ako kľúčová priorita rozvoja okresu. Podpora je smerovaná najmä na **dobudovanie a modernizáciu základnej technickej infraštruktúry**, predovšetkým na zlepšenie dostupnosti základných služieb. Významnou súčasťou je aj podpora **projektovej pripravenosti a spolufinancovania projektov**, ktoré umožňujú realizáciu investične náročných zámerov v území. Zároveň je dôležité podporovať opatrenia zamerané na **zvyšovanie bezpečnosti a odolnosti územia**, najmä v súvislosti s rizikami mimoriadnych udalostí.

Hlavná aktivita **Sociálne služby, zdravie a demografia** je v porovnaní s ostatnými aktivitami vnímaná ako doplnková prioritná oblasť, najmä vzhľadom na existenciu iných zdrojov podpory. Napriek tomu je identifikovaná potreba podpory najmä v oblasti **rozvoja sociálnych služieb na lokálnej úrovni**, ktoré prispievajú k zvyšovaniu kvality života obyvateľov, najmä zraniteľných skupín, a k stabilizácii obyvateľstva v území.

4. Merateľné ukazovatele plánu rozvoja

Pre sledovanie dosahovania cieľov sú zadefinované kľúčové merateľné ukazovatele, ktoré vychádzajú priamo zo špecifických ukazovateľov definovaných vo vyhláske.

Označenie	Názov merateľného ukazovateľa	Východisková hodnota ⁴	Cieľová hodnota (2026) ⁵	Cieľová hodnota (2027)	Cieľová hodnota (2028)
SE01	Podiel počtu osôb, ktoré sú členmi domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi z počtu obyvateľov v %	4,28	4,15	4,00	3,85
SE02	Podiel uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku v %	9,01	8,80	8,60	8,40
SE03	Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v EUR	1196	1230	1270	1320
DS01	Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva (na 1000 obyv.) v ‰	-0,95	-0,90	-0,80	-0,70
DS02	Index ekonomického zaťaženia osôb v %	51,62	51,30	51,00	50,70
DS03	Index starnutia v %	97,81	98,20	98,60	99,00
VI01	Podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov v %	87,00	87,50	88,00	88,50
VI02	Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť s ČOV v %	55,40	56,50	57,50	59,00
VI03	Podiel adries s dostupnosťou internetu s rýchlosťou minimálne 100 Mbps v %	89,42	90,50	92,00	93,50
VI04	Podiel detí vo veku 2 - 5 rokov navštevujúcich MŠ v %	59,41	60,50	62,00	63,50

⁴ Podľa zoznamu prioritných okresov zverejneného 1.11.2025.

⁵ Pribežná hodnota, ktorú plánuje okres dosiahnuť v danom roku realizáciou aktivít. Pri monitorovaní budú použité hodnoty ukazovateľa z obdobia n-2.

5. Očakávané výsledky, monitorovanie a hodnotenie dosiahnutého pokroku

5.1. Časový harmonogram realizácie plánu rozvoja

Za realizáciu jednotlivých projektov v rámci hlavných aktivít a ich opatrení a úloh sú zodpovední samotní prijímatelia regionálneho príspevku, s ktorými na základe vyhodnotenia jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie regionálneho príspevku uzatvorí MIRRI SR zmluvu o poskytnutí regionálneho príspevku. Harmonogram realizácie plánu rozvoja je navrhnutý na roky 2026 – 2028.

5.2. Možnosti financovania plánu rozvoja

Hlavné aktivity plánu rozvoja sú financované z prostriedkov štátneho rozpočtu SR a alokované na základe rozhodnutia MIRRI SR pre príslušný kalendárny rok, ktoré MIRRI SR zverejní na svojej webovej stránke. Alokačný mechanizmus zohľadňuje potreby jednotlivých prioritných okresov, pričom MIRRI SR je oprávnené rozhodnúť o zmene alokácie alebo jej presune alebo jej časti na iný prioritný okres najmä v prípadoch, ak nedôjde k vyčerpaniu alokovaných prostriedkov alebo pripravenosť predložených žiadostí a projektov nedosiahne požadovanú odbornú úroveň vypracovania.

5.3. Gestori a spôsoby monitorovania

Plnenie plánu rozvoja vyhodnocuje a kontroluje MIRRI SR v spolupráci s Okresným úradom Bardejov a riadiacim výborom prioritného okresu⁶.

Postup pre monitorovanie a hodnotenie plánu rozvoja prioritného okresu je upravený interným predpisom MIRRI SR.

5.4. Časový harmonogram odovzdávania monitorovacích správ

Riadiaci výbor prioritného okresu v súlade s ustanovením § 5 ods. 1 písm. d) zákona o prioritných okresoch monitoruje a hodnotí plnenie výziev a plánu rozvoja prioritného okresu prostredníctvom hodnotiacej správy každoročne do 30. júna za predchádzajúci kalendárny rok.

6. Prílohy

Príloha č. 1 – Zoznam hlavných aktivít, opatrení a úloh plánu rozvoja

⁶ Podľa § 2 písm. e) zákona o prioritných okresoch sa riadiacim výborom prioritného okresu rozumie poradný orgán MIRRI SR zriadený v každom prioritnom okrese.

PRÍLOHA Č. 1 K PLÁNU ROZVOJA PRIORITNÉHO OKRESU

VYMEDZENIE HLAVNÝCH AKTIVÍT A OPATRENÍ

Táto príloha obsahuje všeobecné vecné vymedzenie hlavných aktivít a opatrení a typové zameranie projektov, ktoré môžu byť podporované v rámci regionálneho príspevku. Konkrétne oprávnené osoby žiadateľov, finančné limity, populačné alebo iné limity, oprávnené výdavky, osobitné podmienky, obmedzenia a ďalšie pravidlá podpory určí príslušná vyhlásená a schválená výzva.

Pri zaradení projektu je rozhodujúci jeho hlavný účel a dominantný výsledok, nie samotný názov projektu, stavby, zariadenia alebo výdavku. Uvedené príklady sú orientačné a nevytvárajú uzavretý zoznam projektov.

HLAVNÁ AKTIVITA 1 – PRÁCA A PRÍJMY V REGIÓNE

Podpora zamestnanosti, príjmov, miestneho podnikania, inovácií a pracovných zručností s rozvojovým účinkom v prioritnom okrese.

Názov opatrenia	Základné vymedzenie	Typové zameranie projektov
1.1 Sociálna a inkluzívna ekonomika	Pracovná integrácia znevýhodnených a zraniteľných osôb prostredníctvom sociálnych, komunálnych alebo komunitne orientovaných ekonomických činností s udržateľným pracovným a miestnym prínosom.	Patria sem sociálne a komunálne podniky, sociálne dielne, komunálne a údržbové služby, reuse a opravárenské činnosti, miestna výroba a služby, ak je ich jadrom vytváranie a udržanie pracovných miest pre určené znevýhodnené alebo zraniteľné skupiny.
1.2 Miestne MSP a tradičná výroba	Rozvoj miestnych mikro-, malých a stredných podnikov, výroby, remesiel, spracovania miestnych surovín, obchodu a služieb s cieľom zvýšiť hospodársky výkon a stabilitu miestnej ekonomiky.	Patria sem projekty vzniku, rozšírenia alebo modernizácie výroby a služieb, najmä potravinárstva, dreva, kovu, textilu, remesiel, stavebných a opravárenských činností, miestnych služieb, poľnohospodárstva, lesníctva, logistiky, odbytu a regionálnych produktov.
1.3 Inovácie, výskum, digitalizácia, kybernetická bezpečnosť a GDPR	Podpora inovácií, aplikovaného výskumu, technologickej modernizácie, automatizácie a digitalizácie, ako aj riešení zvyšujúcich kybernetickú odolnosť a ochranu osobných údajov.	Patria sem nové alebo podstatne zlepšené technológie, automatizované a dátovo riadené procesy, digitálne systémy a služby, vývoj a aplikovaný výskum, ako aj funkčné opatrenia kybernetickej bezpečnosti, ochrany dát a súladu s GDPR.
1.4 Prepojenie vzdelávania a trhu práce	Vzdelávanie orientované na zamestnateľnosť a konkrétne potreby trhu práce, najmä praktická a odborná príprava, rekvalifikácie, odborná prax a spolupráca vzdelávacích organizácií so zamestnávateľmi.	Patria sem duálne vzdelávanie, odborná prax, rekvalifikačné a kvalifikačné programy, pracoviská praktického vyučovania, odborné dielne a laboratória, kariérne poradenstvo a ďalšie programy smerujúce k získaniu pracovných zručností a uplatneniu.
1.5 Prevencia rizikových javov v športe, integrita a kariérna tranzícia športovcov	Podpora bezpečného a integritného športového prostredia a prípravy športovcov na profesionálnu aj pošportovú kariéru prostredníctvom vzdelávania, prevencie, poradenstva, mentoringu a vhodných digitálnych nástrojov.	Patria sem programy prevencie manipulácie súťaží, rizikového stávkovania, dopingu, násilia, diskriminácie, šikany a zneužívania, vzdelávanie športovcov a ich podporného prostredia, bezpečné oznamovacie postupy, vstupná príprava mladých športovcov, kariérne poradenstvo a rekvalifikácia.

HLAVNÁ AKTIVITA 2 – ZÁŽITKOVÝ REGIÓN: CESTOVNÝ RUCH, IDENTITA A AKTÍVNA REKREÁCIA

Rozvoj udržateľného cestovného ruchu, návštevníckych produktov, regionálnej identity, služieb pre návštevníkov a aktívnej rekreácie.

Názov opatrenia	Základné vymedzenie	Typové zameranie projektov
2.1 Tematické produkty cestovného ruchu	Rozvoj ucelených a dlhodobo využiteľných turistických produktov založených na (A) vode; (B) prírode, horách a turistike vrátane cykloturistiky; (C) histórii a kultúre; alebo (D) vidieku a agroturistike.	Patria sem turistické a cyklistické trasy, vodné a prírodné návštevnícke produkty, vyhliadky, náučné a tematické trasy, sprístupnenie pamiatok a sakrálnych stavieb, expozície, návštevnícke programy, vidiecke a agroturistické zážitky a digitálna interpretácia viazaná na konkrétnu lokalitu alebo trasu.
2.2 Destinačný manažment, marketing, regionálna identita a značka	Spoločné riadenie, koordinácia a prezentácia destinácie alebo uceleného územia, budovanie regionálnej identity a značky a prepájanie atrakcií, služieb a miestnych aktérov.	Patria sem projekty destinačného manažmentu, spoločnej regionálnej značky a komunikácie, destinačné weby a aplikácie, spoločné mapy a publikácie, marketingové kampane územia, koordinácia ponuky a podujatí, návštevnícke dáta a partnerstvá viacerých aktérov.
2.3 Podporné MSP pre cestovný ruch	Rozvoj podnikateľských služieb, ktoré návštevník priamo využíva počas pobytu a ktoré dopĺňajú alebo zvyšujú kvalitu turistickej ponuky územia.	Patria sem najmä ubytovanie, gastronómia, požičovne a servis rekreačného vybavenia, sprievodcovské a zážitkové služby, turistická doprava, predaj regionálnych výrobkov a ďalšie služby s preukázateľnou väzbou na cestovný ruch.
2.4 Aktívny rekreačný šport	Podpora pravidelného amatérskeho športovania, tréningu a aktívnej rekreácie prostredníctvom športovo-rekreačných priestorov, zariadení, vybavenia a programov s dlhodobou využiteľnosťou.	Patria sem workoutové a outdoorové zóny, pumptracky, skateparky, športové okruhy, multifunkčné ihriská, kurty, telocvične a pohybové sály, lezecké a tréningové prvky, športové zázemie a spoločné vybavenie a pravidelné amatérske alebo komunitné športové programy.
2.5 Multifunkčné vodné plochy	Vznik, obnova a funkčné dobudovanie vodných plôch, ktoré plnia retenčnú alebo inú vodohospodársku funkciu a zároveň prinášajú ďalší rekreačný, rybársky, protipožiarne alebo ekologický úžitok.	Patria sem rybníky a retenčné nádrže, obnova vodných plôch, regulačné a technické prvky, protipožiarne odberné miesta, športový rybolov, bezpečné vstupy, lovné miesta, móla, primerané hygienické a návštevnícke zázemie a prvky podporujúce biodiverzitu.

HLAVNÁ AKTIVITA 3 – INFRAŠTRUKTÚRA, SLUŽBY A BEZPEČNÉ OBCE

Podpora projektovej pripravenosti a realizácie verejných investícií, menších lokálnych zásahov, spolufinancovania a bezpečnostných a záchranných riešení.

Názov opatrenia	Základné vymedzenie	Typové zameranie projektov
3.1 Projektová príprava verejných investícií	Príprava konkrétnych verejných investícií do štádia umožňujúceho ich povolenie, financovanie a následnú realizáciu.	Patria sem projektové a technické dokumentácie, architektonické a inžinierske návrhy, štúdie uskutočniteľnosti, rozpočty a výkazy výmer, odborné prieskumy a posudky, povoľovacie podklady, inžinierska činnosť a ďalšia príprava priamo viazaná na konkrétnu plánovanú verejnú investíciu.
3.2 Realizácia verejnej infraštruktúry a základných služieb	Realizácia, obnova a rozvoj verejnej infraštruktúry, verejných budov, technických sietí, verejných priestranstiev a základnej občianskej vybavenosti.	Patria sem projekty výstavby, rekonštrukcie alebo funkčnej obnovy miestnej technickej a dopravnej infraštruktúry, verejných budov a priestorov, vodného hospodárstva, energetických a technických systémov, verejnej konektivity a ďalších investícií slúžiacich obyvateľom alebo verejnosti.
3.3 Malé projekty pre obce do 500 obyvateľov (pre CORE okresy) a do 2000 obyvateľov (pre STATUS okresy)	Menšie, samostatne funkčné a rýchlo realizovateľné lokálne projekty s bezprostredným prínosom pre verejný priestor, bezpečnosť, životné prostredie alebo miestne služby.	Patria sem drobné úpravy verejných priestranstiev a prístupov, mobiliár, zastávky, menšie bezpečnostné a záchranné prvky, zeleň a vodozádržné opatrenia, komunitné a návštevnícke prvky, informačné a komunikačné vybavenie a ďalšie lokálne zásahy vytvárajúce nový alebo zlepšený verejný výstup.
3.4 Spolufinancovanie projektov rozvoja územia z externých zdrojov	Podpora vlastného spolufinancovania rozvojových projektov financovaných z iného externého verejného zdroja, ak regionálny príspevok dopĺňa konkrétny hlavný projekt.	Patria sem projekty, pri ktorých je zabezpečené externé financovanie a je určená povinnosť vlastného spolufinancovania alebo iná prípustná spolufinancovaná časť; môže ísť o verejnú infraštruktúru, životné prostredie, sociálne a komunitné služby, energetiku, digitalizáciu a ďalšie oblasti rozvoja územia.
3.5 Integrované bezpečnostné a záchranné systémy obcí	Funkčné bezpečnostné, monitorovacie, varovné a záchranné systémy zvyšujúce ochranu obyvateľov, verejného priestoru a schopnosť obce reagovať na mimoriadne udalosti.	Patria sem kamerové a monitorovacie systémy, osobné záznamové systémy oprávnených zásahových zložiek, mobilné monitorovanie a drony v zákonnom režime, systémy včasného varovania a krízovej komunikácie, AED a ďalšie systémy okamžitej záchrany života vrátane potrebného softvéru, inštalácie, školení a servisu.

HLAVNÁ AKTIVITA 4 – SOCIÁLNE SLUŽBY, ZDRAVIE A DEMOGRAFIA

Podpora dostupných a udržateľných sociálnych, komunitných a zdravotných služieb reagujúcich na demografické, zdravotné a sociálne potreby obyvateľov.

Názov opatrenia	Základné vymedzenie	Typové zameranie projektov
4.1 Rozvoj sociálnych služieb a komunitnej podpory	Vznik, rozšírenie a skvalitnenie sociálnych služieb a pravidelnej komunitnej podpory pre seniorov, osoby so zdravotným znevýhodnením, rodiny, osoby v krízovej situácii a ďalšie zraniteľné skupiny.	Patria sem terénne a domáce, ambulantné, denné a pobytové sociálne služby, krízová a nízkoprahová pomoc, podpora samostatného života, komunitné centrá a programy, sociálne poradenstvo a ďalšie odborné činnosti; priestory, vybavenie a mobilita sú súčasťou opatrenia, ak priamo vytvárajú alebo rozširujú konkrétnu službu.
4.2 Dostupná zdravotná starostlivosť a prevencia	Zlepšenie územnej, časovej, fyzickej a sociálnej dostupnosti zdravotnej starostlivosti a zdravotne zameranej prevencie pre konkrétne skupiny obyvateľov.	Patria sem vznik alebo rozšírenie ambulantnej starostlivosti, mobilné a výjazdové zdravotné služby, preventívne vyšetrenia a skrining, telemedicína a telekonzultácie, monitoring chronických pacientov, rehabilitačná a ďalšia odborná zdravotná starostlivosť, programy duševného zdravia a pravidelné preventívne programy.